

„Oh, kad bi sav narod Gospodnji postao prorok!“

Živimo u vremenu i društvu u kojem se pažljivo povlače granice između različitih grupnih pripadnosti. Među grupama i skupinama rastu rivalstva i napetosti, jer se pripadnici pojedinih grupa toliko identificiraju s duhom i mentalitetom vlastite grupe, da je gotovo nemoguće prepoznati očito dobro i pravedno djelovanje među pripadnicima meni suparničkih grupa. Osobe koje pripadaju mojoj grupi imaju moje povjerenje i moj potpis unaprijed pripremljen na čistom papiru, dok osobe drugih pripadnosti u mojim očima često ne zavrjeđuju niti spremnost mog otvorenog duha čuti i vidjeti drugu stranu, kao što to preporučuje stara latinska poslovice: „Audiatur et altera pars!“.

Upravo o tome govore današnje prvo čitanje iz Knjige Brojeva i Evanđelje po Marku. Na putovanju prema obećanoj zemlji i za vrijeme svog boravka u pustinji, Izraelci su stvarnost svojega života doživljavali u dvije prostorne komponente: **šator sastanka** u kojem se nastanila „slava Gospodnja“ i kamo bi odlazio Mojsije razgovarati s Gospodinom, i **tabor** u kojem se odvijao svakodnevni život naroda. Tabor i šator kao prostorne odrednice u Knjizi Levitskoga zakonika i Knjizi Brojeva postaju simboli **svetoga** i **svjetovnoga**, a između tih dviju stvarnosti, kako danas tako i nekad, postojala je očita suprotnost i granica, što je u ovim biblijskim knjigama simbolizirano u ogradi koja je okruživala šator sastanka, ne dozvoljavajući miješanje ovih dviju stvarnosti. Put prema obećanoj zemlji moguć je ako sveto ostaje svetim, ako se ono ne profanira, te stoga izravni susret s Bogom u obliku prorokovanja ili izgovaranja i slušanja Božjih riječi, vrlo često povezanih s ekstatičnim iskustvima transa ili duhovnoga zanosa, bilo je pridržano samo šatoru sastanka. Ipak, današnje prvo čitanje govori o tome da Gospodin Bog uzima dio duha koji je bio na Mojsiju, a koji je bio Božji Duh, i daje ga sedamdesetorici starješina koji će ubuduće nositi teret odgovornosti za narod zajedno s Mojsijem. Eldad i Medad, dvojica od spomenute sedamdesetorice, primili su Duha Božjega, iako fizički nisu bili prisutni u šatoru sastanka u trenutku kada je Duh Božji obuzimao starješine. Eldad i Medad doživjeli su duboko religiozno iskustvo duhovnoga zanosa, što ga Sveto pismo naziva „prorokovanje“, izvan propisanih granica svetoga, jer je Duh Božji na njih sišao u području svjetovnoga, tj. u taboru. Mojsije nije ugrožen njihovim nepropisnim, ali ipak valjanim prorokovanjem, te na Jošuin poticaj da ih ušutka, pametno govori: „Oh, kad bi sav narod Gospodnji postao prorok! Kad bi Gospodin na njih izlio svoga duha!“

Slično odgovara Isus u devetom poglavlju Markova Evanđelja Ivanu s obzirom na čovjeka koji je u Isusovo ime izgonio zloduhe, a nije pripadao apostolskom zboru dvanaestorice, ustanovljenom u Markovom trećem poglavlju (Mk 3,13-19). Isus širi perspektivu duhovnog religioznog iskustva ne samo na pripadnike vlastitog Izraelskog naroda, već na bilo kojeg čovjeka koji govori i djeluje u njegovo ime. Tko god djeluje u Isusovo ime, makar ne pripada, sada ne

više samo prostornim granicama svetoga, kao što je to bilo u prvom čitanju, već niti propisanim grupnim granicama, ne zavrjeđuje odmah zabranu djelovanja, jer nitko ne može učiniti velike stvari u Isusovo ime, kao što je izgon zloduha, i ubrzo nakon toga Isusa zanijekati ili pogrditi. U ovom odlomku Isus nas uči socijalnoj uključenosti, a ne religioznoj isključenosti, jer ostvariti velike stvari u ime Isusovo zapravo znači posjedovati Isusovog Duha, te iz punine toga Duha Božjega i njegove ljubavi, činiti dobra djela svakom čovjeku, gladnom i žednom, golom i bosom, osamljenom i bolesnom. Tko god to čini, neće mu propasti plaća, makar ne pripada grupnim granicama apostolske dvanaestorice.

S druge strane, Isus je veoma strog kada je u pitanju sablažnjavanje onih ljudi koji vjeruju. Sablazniti u svetopisamskom smislu nije samo intelektualni pojam, već je mnogo više stvarnost bilo kakvog reda koja se postavlja na životni put malenoga čovjeka, ne bi li se on spotakao na postavljenu prepreku, pao i ostao ležati, postajući plijen lešinarima koji se uvijek okoriste čovjekovim padom. Tko bi tako smisleno učinio malom čovjeku što vjeruje u Isusa, bolje bi bilo da s mlinskim kamenom o vratu bude bačen u more.

Iako je Isus strog s obzirom na druge, nije ništa blaži u odnosu prema pojedincu samome, jer često se događa da za naše posrtaje na religioznom i vjerskom području nisu odgovorni samo pojedinci i društvene skupine izvane, već jednako tako ili čak i mnogo više moja sklonost zlu iznutra. Sada Isus progovara da je pojedincu bolje odreći se punine svojih sposobnosti, svoga oka, svoje ruke, svoje noge, ako ga one navode na zlo i postaju prepreka u cjelovitom rastu čovjeka kao osobe, nego li razvijati pojedine sposobnosti na uštrb cjelovitog razvoja vlastite osobnosti. Upravo se ovo događa u modernom vremenu, kada razvijamo samo pojedine izvanjske komponente svojega bića, težeći za prekomjernim materijalnim standardom i žudeći za svime što nam ovo društvo nudi, a zanemarujući duhovni i intelektualni razvoj vlastite osobnosti, kao i odgovornost za supruga i suprugu, vlastitu djecu i čitavu obitelj. U tim trenucima izvanjsko materijalno blagostanje, položaj u društvu i čast koju posjedujem, postaju prepreka o koju se spotičem i padam, te imajući ostvarene pojedine vrijednosti izvanjskog i materijalnog reda, gubim sebe kao cjelovitu osobu. Doista, nije potrebno doslovno iskopati oči, odrezati ruke i noge, ali bi život češće bio ljepši kad nam oko ne bi vidjelo sve ono za čime bi srce odmah hlepilo ili žudjelo, ili kad nam noga ne bi kretala na one staze, niti ruka posezala za onim stvarima koje će nas kasnije razoriti kao cjelovitu osobu. U svom pogledu na svijet i čovjeka, Isus nije protiv čovjeka, već je za razvoj i napredak čovjeka kao cjelovite osobe.

Mladen Horvat